

PISMO BRALCA

Zakaj je dialog potreben

Odmev na komentar Tanje Malle v Nedelji, štev. 40 (7. 10. 2018)

»Bila sem v Ravensbrücku z nunami in z ženskami iz številnih držav, z različnimi verskimi prepričanji. Danes imam prijatelje med katoličani, protestanti in judi. Imam tudi prijatelje med ÖVP, med komunisti in celo med nekaterimi bivšimi nacisti. Moja doživetja v koncentracijskem taborišču so me naučila, da skušam svoje soljudi razumeti, četudi so drugega svetovnonazorskega prepričanja. Pomemben je edinole pošten značaj.« (Rosa Jochmann)

Letos poleti je mirovni inštitut Stadtschlaining vabil na poletni simpozij. Simpozij je otvoril zvezni predsednik Van der Bellen. Na njem se je govorilo o potrebi po dialogu. Med predavatelji je bila med drugim tudi gospa Vera Grabe Loewenherz iz Kolumbije, ki je bila 16 let članica gverilske skupine M 19. Pripovedovala je, kako so se borili v džungli. Ko so ugotovili, da se kolumbijska vojska po spopadih z gverilci vedno znova maščuje nad navadnim in nedolžnim prebivalstvom, se je ta skupina gverilcev (pribl. 1000 borcev) odločila, da preneha oboroženi boj in prične politiko odprtega dialoga in sodelovanja.

Zvezni predsednik Van der Bellen je v svojem stališču tudi pripovedoval, kako so ga svobodnjaki, ko je bil še šef poslanške skupine Zelenih, povabili na razgovor. Pristal je. Ko pa je eden izmed svobodnjaških politikov v tem času javno povedal, da je bila v primerjavi z birokracijo EU birokracija nacističnega režima še dokaj zmerna, je Van der Bellen odpovedal sodelovanje pri svobodnjakih. »To

je bilo napačno,« je dejal Van der Bellen na simpoziju v Stadtschlainingu, »moral bi iti tja in jasno zavzeti stališče do takih neumnih izjav.«

Ko sem začel svoje delo v okviru ZSO, je bil na deželni vladi drugi najvišji uradnik, namestnik direktorja deželnega urada, Karl Anderwald, ki je bil tudi pristojen za slovensko manjšino.

Na njegovo pobudo je tedanji deželni glavar Christoph Zernatto uvedel letni Kulturni teden koroških Slovencev, ki je bil v okrajnih mestih zunaj dvojezičnega ozemlja, da bi tudi nemško govoreči sodeželani izvedeli več o koroških Slovencih.

Ko je prišlo do mazaških akcij na Ulrichsbergu, je Anderwald dal pobudo za okroglo mizo, na katero so bili prvič povabljeni predstavniki celotne palete organizacij in oseb, ki so se ukvarjali s slovensko manjšino in nemškim nacionalizmom. Složno so sedeli ob eni mizi predsednik KHD-ja Josef Feldner in predsednik ZKP Peter Kuhar, tedanji predsednik brambovcev Themessl, predstavnik Zveze slovenskih pregnancev, Peter Gstettner, Günther Hödl, predstavnik Ulrichsberggemeinschaft in še številne druge osebnosti od levega do desnega pola.

Seveda se je šušljalo, da je Anderwald »buršensafter«, kar se je videlo tudi na njegovem obrazu. Ob neki prijetni priliki sem ga nagovoril na to. Potrdil je, da je član Burschenschaft Allemania v Gradcu. Omenil je, da sta bila člana take buršensafterske zveze med drugim tudi socialdemokratski namestnik deželnega glavarja na Štajerskem Schachner-Blazizek in namestnik koroškega deželnega glavarja Walter Weissmann (VP). Cela vrsta generalnih direktorjev poddržavljene industrije je bila hkrati pri socialdemokratih in pri buršensaftih. Viktor Adler je bil npr. tudi pri tej zvezi. Poleg tega je treba diferencirati med različnimi zvezami. Med njimi so tudi desnoekstremne struje,

KOMENTAR

TANJA MALLE

tanjamalle@gmail.com

Spodletele alianse

P od poletnim soncem, med travniški sočne zelene barve in v sencah močvirnih gora se je na začetku septembra zbrala množica pri Putniku v Lobniku nad Železno Kaplo, da se je podala po poteh Johana. Galsperja in

dejala, da »Danes ni več tako pomembno, kdo je imel tedaj prav.«

Kako drugače kot ogroženo, razburjeno, razočarano in žalostno, naj bi na tako izjavo reagirali ti, čigar predniki so se bo-

ki so blizu FPÖ, a ne samo.

Anderwald mi je še pripovedoval, da je kot mestni svetnik (VP) v Spittalu dal pobudo za poimenovanje ceste po Borgesu, ki je bil jud, brambovec, zdravnik in prišel ob življenje v Auschwitzu.

Anderwald je pobudil simpozij pri svoji zvezi in v ta namen povabil mene, Josefa Feldnerja in Manuela Juga, da spregovorimo o procesu dialoga na Koroškem. Dogovorjeno je bilo, da je simpozij interne narave in se o tem javnost ne bo obvestila.

Očitno je bil med prisotnimi nekdo, ki je za časopis Aula napisal članek. Ta članek z moje in tudi Jugove strani ni bil avtoriziran in sploh ne ustreza poteku razprave na simpoziju. Manuel Jug je govoril npr. o tem, da se ne smemo ukvarjati samo z zgodovino, temveč moramo upreti svoj pogled tudi v prihodnost. Seveda sem takoj urgiral odgovor, kar pa ni šlo, ker je to bila zadnja številka tega časopisa.

Kakorkoli že: Anderwald je skupaj z direktorjem Mohorjeve Karlom Hrenom tudi izdajatelj koroškega zbornika »Kärntner Jahrbuch für Politik«, v katerem poleg Hrena in mene občasno objavlja tudi Rudi Vouk.

Tudi jaz sem imel zelo površno sliko o buršensafterjih. Da se ta skupina deli na različne struje, eni so desnoekstremni, drugi konservativni in drugi spet bolj liberalni. Nič ne preostane: treba je diferencirati in predvsem rešerširati. Kdor se hoče poglobiti, lahko posluša mojo oddajo na radiu Agora, kjer sem imel v gosteh dva dobra poznavalca te materije: Rudolfa Dörflingerja in Bernharda Weidingerja z Dokumentacijskega arhiva avstrijskega odporniškega gibanja na Dunaju. (www.agora.at, oddaja »še vedno sturm«)

MARJAN STURM

RAZSTAVA

Suzana Kalinakova razstavlja V galeriji Emo, v neposredni bližini cerkve v Pliberku, je še nekaj časa na ogled razstava umetnice Suzane Kalinakove. Razstavlja slike na temo »Lost in translation«.

KATOLIŠKA AKCIJA
KATOLIŠKA PROSVETA

☎ 0463/54587-3420

📧 www.katoliska-akcija.at

Galicija Spoznajmo ajdo - od zrna do kuharskega izdelka Predava Daniela Pečnik (S,N) V pet., 19. 10., ob 19.30 v župnišču

Ločilo Celostno zdravljenje bolečin v križu Predava Anton J. Süntinger (N) V tor., 23. 10., ob 19.30 pri Gamsu

Sveče Črevesje in psiha Predava Ulrike Di Vora (N) V tor., 23. 10., ob 19.30 v župnišču

Žitara vas Moja pot je sproščanje Predava Marion Wallner (N) V tor., 23. 10., ob 19.30 v župnišču

Kazaze Pravilna uporaba in izdelava domačih olj Predava Mirko Hudl-Schmautzer (S,N) V tor., 23. 10., ob 19.30 v župnišču

Medgorje Moj čut za rastline - Kako lahko rešim svet s papežem Frančiškom? Predava Max Fritz (N) V sre., 24. 10., ob 19.30 v župnišču

Pliberk Izgorevanje - bolezen današnjega časa Predava Augustine Gasser (S,N) V sre., 24. 10., ob 19.30 v župnišču